

TER BESPREKING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Directe
Belastingen

Inlichtingen

T 06
@minfin.nl
www.minfin.nl

Datum
11 maart 2020

Notitienummer
2020-0000052307

Auteur

Van
Kopie aan
Bijlagen
2

notitie

Stavaza Wetsvoorstel gegevensverwerking
Belastingdienst

Aanleiding

Uw voorganger heeft ingestemd met het voorbereiden van wetgeving voor het verstevigen van de wettelijke (delegatie)grondslagen voor het gebruik van (persoons)gegevens door de Belastingdienst. Dit gebruik bestaat uit drie fases; het ontvangen, het interne gebruik en het verstrekken van gegevens. Ook heeft uw voorganger de Tweede Kamer reeds van dit wetsvoorstel op de hoogte gebracht. In de bijlage ziet u schematisch de doelen en oplossingen die de wet biedt.

Sindsdien is een team samengesteld en bezig met de voorbereiding van het wetsvoorstel.

Met deze notitie leggen wij u beiden een viertal beslispunten voor en informeren wij u over de stand van zaken (zie tabel met informatiepunten aan het einde van deze notitie).

Beslispunten

1. Het regelen van de gegevensverwerking in één nieuwe algemene wet gegevensverwerking Belastingdienst in plaats van in verschillende sectorale wetten via een wijzigingswet. Gaat u hiermee akkoord? → ja
2. De juridische grondslag voor een gegevensverstrekking wordt in de toekomst opgenomen in de sectorale regelgeving van het departement dat de gegevens wenst te ontvangen. Gaat u hiermee akkoord? → ja

Indien u beiden akkoord zou gaan met beslispunt 2, stellen wij de volgende behandeling voor:

- 2a Tijdens de voorbereiding van dit wetsvoorstel behandelen we nieuwe verzoeken om gegevens van de BD te mogen ontvangen al zoveel mogelijk volgens de nieuwe systematiek (dus: vragend departement regelt verstrektingsgrondslag). Gaat u hiermee akkoord?
- 2b Na inwerkingtreding van de nieuwe wet wordt een overgangsregeling getroffen zodat alle departementen ruim de tijd krijgen om de eigen wetgeving aan te passen. Gaat u hiermee akkoord?

Tijdpad

Aan de Kamer is gemeld dat we ernaar streven om het wetsvoorstel voor de zomer in internetconsultatie te brengen. Planning is om het wetsvoorstel vervolgens in het eerste kwartaal van 2021 in te dienen bij het parlement.

graag eerst
toelichting
op
werking
vd wet

graag overleg
hiervoor inplannen

Toelichting beslispunten

Ad. 1 Algemene wet

Er zijn twee juridische mogelijkheden om de versteviging van de (delegatie)grondslagen door te voeren.

- I De eerste mogelijkheid is om dit in meerdere specifieke wetten op te nemen.
Het gevolg daarvan is dat de grondslag van de massale gegevensstroom wordt geregeld op de plaats waar ook de taak van de Belastingdienst wordt geregeld, waarvoor de gegevens worden gebruikt. Door de wettelijke grondslagen op te nemen in een wijzigingswet komt het wetsvoorstel mogelijk ook als een meer "technisch" wetsvoorstel over.
- II De andere mogelijkheid is om de delegatiegrondslagen in een algemene, nieuwe Wet Gegevensverwerking Belastingdienst op te nemen. Dit heeft de volgende voordelen:
 - communicatief:
 - i. Rondom gegevensverwerking spelen stevige maatschappelijke issues die ook geregeld de Belastingdienst raken. Daarom is al een eerste bijeenkomst met stakeholders geweest waarin zij aangaven zo'n wet te prefereren o.a. vanwege de transparantie.
 - ii. Onze boodschap bij dit project is dat we de huidige grondslagen willen moderniseren, robuuster en toekomstbestendiger willen maken. Als we bestaande wetgeving gaan aanpassen is de kans groter dat de – niet geheel onterechte – suggestie wordt gewekt dat aan de huidige grondslagen risico's kleven.
 - Het samenbrengen van grondslagen die nu in specifieke fiscale wetten min of meer gelijk zijn, biedt ook transparantie over de omvang van de bevoegdheden van de Belastingdienst en de wijze waarop de Belastingdienst met gegevens omgaat.
 - De verwerking van gegevens door de Belastingdienst overstijgt soms specifieke dienstonderdelen en daarvoor leent een algemene wet zich beter.

In relatie tot de geplande ontvlechting van de Belastingdienst, geldt het volgende. Gedurende het ontvlechtingstraject geeft deze wet een grondslag voor de gegevensverwerking voor alle onderdelen. Wanneer de samenstelling van de Belastingdienst in de toekomst wijzigt, kunnen we de wet hierop aanpassen.

Ad. 2 Grondslag voor verstrekking na inwerkingtreding

Een verstrekking door de Belastingdienst aan een ander bestuursorgaan houdt twee verwerkingen van gegevens in. De eerste is de verstrekking van het gegeven door de Belastingdienst, de tweede is de verkrijging en verwerking door het andere bestuursorgaan. Deze beide verwerkingen moeten een eigen wettelijke grondslag hebben onder de AVG. Hier zijn twee varianten voor.

1. Bij de eerste variant wordt grondslag voor de verstrekking in de fiscale regelgeving opgenomen (zijnde het wetsvoorstel Gegevensverwerking Belastingdienst), en de grondslag voor de verkrijging en verdere verwerking in de sectorale wet.
2. Bij de tweede variant worden beide grondslagen in de sectorale wet opgenomen, voor zowel de verstrekking door de Belastingdienst als de verkrijging en verwerking door het bestuursorgaan.

Het voordeel van de eerste variant is dat duidelijker op een rij staat in wet- en regelgeving welke gegevens de Belastingdienst verstrekt aan derden. Nadeel van deze variant is dat de verstrekkingen dan in onze eigen regelgeving zijn opgenomen, terwijl de verstrekking plaatsvindt op verzoek van een ander departement. Om deze reden adviseren wij u om in te stemmen met variant 2. In deze variant moet degene die om de gegevens verzoekt in de eigen sectorale regelgeving helder en beargumenteerd opnemen met welk doel de gegevens

worden opgevraagd. In onze beleving legt deze systematiek de politieke verantwoordelijkheid meer op de juiste plek, namelijk bij degene die de gegevens wenst en opvraagt. Een belangrijke consequentie hiervan is dat de Belastingdienst niet mag leveren, als het andere departement niks regelt. **Niet regelen = niet leveren.**

NB. Kiezen wij voor deze variant, dan is dit een **breuk met onze huidige praktijk**, waar wij enkel een ontheffing van de fiscale geheimhoudingsplicht regelen.

Op ambtelijk niveau hebben wij onze voorkeur voor variant 2 getoetst. Daaruit kwam het volgende beeld:

- De departementen staan op zichzelf positief tegen de insteek van het wetsvoorstel en de redenering daarbij.
- Wel leeft bij enkele departementen zorg over onze voorkeursvariant 2, met name vanwege de werklast die dit tot gevolg heeft voor henzelf.

NB. Als andere departementen niet bereid zijn mee te werken, kan dit tot politieke druk leiden.

Beslispunten 2a en 2b

Mocht u akkoord gaan met variant 2, dan stellen wij de volgende werkwijze voor met betrekking tot nieuwe verzoeken om gegevensuitwisseling (2a) en met betrekking tot het overgangsrecht (2b).

Ad. 2a Grondslag voor verstrekking tot inwerkingtreding

Momenteel komen er nog steeds verzoeken van andere departementen binnen om gegevens van de Belastingdienst te ontvangen. Zij zien dan graag dat wij art. 43c UAWR uitbreiden en hier een grondslag voor de verstrekking opnemen. Wij raden af dat nog te doen, omdat dit ingaat tegen de voorgestelde systematiek, en dus geen structurele grondslag voor de verstrekking kan zijn.

NB: Als het vragende departement haar regelgeving niet aanpast, geldt weer: **niet regelen = niet leveren.**

Ad. 2b Overgangsrecht

Op dit moment deelt de Belastingdienst gegevens met meerdere bestuursorganen. De grondslag voor deze verstrekkingen is voor een deel hiervan art. 43c UAWR. Wij adviseren om deze grondslag over te nemen in een AMvB onder de Wet gegevensverwerking Belastingdienst, in afwachting van de regeling in sectorale wetgeving. In de AMvB zou dan een horizonbepaling worden opgenomen, waarin staat dat deze grondslag na een bepaald aantal jaar vervalt. Wij willen deze termijn in overleg met de andere departementen bepalen, zodat we weten dat het een haalbare deadline is.

Dit geeft de andere departementen voldoende tijd om een en ander te regelen, maar zorgt ook voor voldoende druk, zodat de sectorale grondslag daadwerkelijk tot stand komt. Uiteraard zijn we ook hiervoor afhankelijk van de medewerking van de andere departementen.

NB: Als een departement na deze periode van bijvoorbeeld 5 jaar (nog nader te bezien) haar regelgeving niet heeft aangepast, geldt weer: **niet regelen = niet leveren.**

Informatiepunten

	Informatiepunt	Toelichting
1	Hoewel wij eerder het voornemen hadden de inwerkingtredingsdatum op 1 januari 2021 te zetten, is dit niet haalbaar. Wij stellen daarom nu voor de datum bij KB in werking te laten treden.	Het voornemen is om het wetsvoorstel in de zomer in internetconsultatie te doen. Op zijn vroegst is indiening bij de Tweede Kamer in het 1 ^e kwartaal van 2021 mogelijk. Daarom stellen wij voor de inwerkingtreding bij KB te laten bepalen.
2	Bij het ministerie van Justitie en Veiligheid lopen twee trajecten die raakvlakken hebben met ons wetsvoorstel: het onderzoek naar wettelijke waarborgen tegen risico's van data-analyses door de overheid & het wetsvoorstel gegevensverwerking samenwerkingsverbanden.	Met betrekking tot het onderzoek naar wettelijke waarborgen tegen risico's van data-analyses door de overheid wachten wij de uitkomsten van de door hen verzonden kamerbrief niet af, maar blijven we wel betrokken bij dat traject om eventuele nieuwe ontwikkelingen zo goed en snel mogelijk te betrekken bij het wetgevingstraject. Het wetsvoorstel gegevensverwerking samenwerkingsverbanden wordt gecoördineerd door JenV. In dit wetsvoorstel, dat de minister van JenV graag voor 1 april bij het parlement zou indienen, wordt een expliciete grondslag opgenomen voor het combineren en analyseren van allerlei overheidsgegevens in samenwerkingsverbanden van overheidsorganen. Punt van dispuut met JenV is nog in hoeverre ook private partijen inzicht zouden moeten krijgen in overheidsgegevens. Over dit wetsvoorstel ontvangt u separaat advies, naar aanleiding van de agendering in de MR.
3	De delegatiegrondslagen van de algemene wet zullen op AMvB-niveau worden uitgewerkt.	In deze AMvB zullen geregeld worden de doelbinding, welke gegevens worden verwerkt, de wijze waarop en de voorwaarden waaronder, de bewaartermijn, waarborgen etc.. Ook de mogelijkheden om van (nieuwe) technologische toepassingen gebruik te maken zullen in de algemene wet worden opgenomen. Mede ten behoeve van de plenaire behandeling van het wetsvoorstel in het parlement wordt binnenkort gestart met de uitwerking, zodat een meer volledig beeld kan worden verkregen van de inhoud en reikwijdte van het wetsvoorstel. Ten behoeve van de transparantie maken we het liefst één AMvB. We zoeken uit of dit gelet op de veelheid van betrokken wetten mogelijk is. U wordt hier later over geïnformeerd.
4	Met de uitwerking op AMvB-niveau is een tijdsbestek van ongeveer vier jaar gepland.	Voor de uitwerking is nodig dat we precies weten welke gegevensstromen er op dit moment zijn en welke verwerkingen plaatsvinden. De Belastingdienst is op dit moment bezig met een inventarisatie.
5	Wij zijn voornemens om op basis van het mediabeeld en de kernboodschap verder onderzoek naar maatschappelijk draagvlak te doen, stakeholders te betrekken en rondom de internetconsultatie voor te lichten over gegevensverwerking bij de Belastingdienst in het algemeen en het wetsvoorstel in het bijzonder.	Gezien de aandacht voor het onderwerp zijn wij van plan voorafgaand aan de internetconsultatie op basis van het mediabeeld (zie bijlage) en de kernboodschap verder onderzoek te doen naar maatschappelijk draagvlak. Eventuele input zou dan nog meegenomen kunnen worden. Ook helpt dit om de voorlichting voor te bereiden over rondom de internetconsultatie. Deze voorlichting richt zich op gegevensverwerking bij de Belastingdienst in het algemeen en het wetsvoorstel in het bijzonder.

Mediabeeld Geautomatiseerde Gegevensverwerking

Hoofdpunten

- Er is met enige regelmaat aandacht voor geautomatiseerde gegevensverwerking. Die media-aandacht is overwegend kritisch en spitst zich toe op de mogelijk negatieve effecten zoals discriminatie en 'institutionele vooringenomenheid'.
- Diverse opiniemakers, politici en experts wijzen op het gebrek aan goede wetgeving en dringen aan op betere regelgeving om burgers te beschermen tegen negatieve gevolgen van overheidsalgoritmen.

1. Introductie

Dit mediabeeld richt zich op de berichtgeving in print en online nieuwsmedia over geautomatiseerde gegevensverwerking (door de overheid) in de periode 1 januari t/m 3 december 2019. Er wordt hierbij gekeken naar de mate van aandacht voor het onderwerp, de inhoud van de berichtgeving en de belangrijkste actoren die naar voren komen in de berichtgeving.

2. Discussie algemeen

Discussie algemeen

In de media is met enige regelmaat aandacht voor geautomatiseerde gegevensverwerking door o.a. de overheid en de gevolgen daarvan voor o.a. de privacy van burgers. Media besteden de meeste aandacht aan het gebruik van algoritmen door overheden of techbedrijven. Er gaat ook aandacht uit naar het gebruik van kunstmatige intelligentie. Er is veel minder aandacht voor bijvoorbeeld machine learning of big data. De aandacht die er voor die onderwerpen is, richt zich hoofdzakelijk op het bedrijfsleven.

Naar aanleiding van nieuws over het gebruik van geautomatiseerde gegevensverwerking door de overheid of besluitvorming in de Tweede Kamer verschijnen er artikelen in de media van opiniemakers en experts. Die opinieartikelen zijn overwegend kritisch te noemen en spitsen zich toe op de mogelijke negatieve effecten ervan zoals discriminatie en 'institutionele vooringenomenheid'. Ook vormen diverse nieuwsberichten aanleiding voor opiniemakers, politici en experts om zich in het debat over geautomatiseerde gegevensverwerking door o.a. de overheid en de gevolgen daarvan voor o.a. de privacy van burgers te mengen. Verschillende politici, opiniemakers en experts stellen dat er een rol voor de overheid is weggelegd, vanwege het gebrek aan goede rechtsbescherming. Men pleit voor een onafhankelijke toezichthouder voor overheidsalgoritmen.

Enkele kritische voorbeelden

- NOS (29 mei) bericht op basis van een vertrouwelijke inventarisatie onder 54 overheidsinstanties dat de overheid op 'grote schaal' voorspellende algoritmen gebruikt om fraude en criminaliteit op

te sporen, maar ook om in te schatten wat voor zorg iemand nodig heeft en wat de kans is dat een leerling van school gaat voordat zijn of haar opleiding is afgerond. Onder meer landelijke organisaties als de politie, de Belastingdienst en het Centrum Indicatiestelling Zorg leunen op voorspellende algoritmen, maar ook gemeenten, zoals Rotterdam, Tilburg en Groningen.

- Het risico-indicatiesysteem SyRI dat gemeenten kunnen gebruiken om fraude op te sporen wordt door diverse media herhaaldelijk gebruikt als voorbeeld van een 'falend' overheidssysteem. In november diende een rechtszaak over het systeem, omdat SyRI volgens de initiatiefnemers van de rechtszaak burgers bij voorbaat verdacht maakt van fraude. Het systeem is volgens de initiatiefnemers van de rechtszaak niet transparant omdat de overheid niet bekend maakt welke gegevens het algoritme precies verwerkt voor het stempel 'verhoogde kans op fraude'. Volgens onderzoeker [] (UvT) staat de rechtszaak voor 'iets groters'. 'Als de rechter een streep door SyRI zet dan trekt de rechter ook de bodem weg onder vergelijkbare 'overheidsdatakoppeldrang', aldus []. De uitspraak wordt in januari 2020 verwacht. De gemeente Rotterdam maakte overigens in juli bekend te stoppen met SyRI i.v.m. onduidelijkheid over het voldoen van het systeem aan de privacywetgeving. (27 juni). SyRI kreeg van burgerrechtenorganisatie Bits of Freedom de prijs voor de grootste privacy schending van het jaar. (Tweakers, 29 november)
- In de berichtgeving over het optreden van de Belastingdienst in een fraudeonderzoek (CAF 11-zaak) naar kinderopvangtoeslag wordt ook verwezen naar mogelijk etnisch profileren door de Belastingdienst d.m.v. gebruik van de persoonsgegevens uit de Gemeentelijke Basisadministratie. De Nationale Ombudsman concludeerde na een verkenning dat de eerste nationaliteit wel wordt gebruikt in de 'risicoselectie'. De Nationale Ombudsman vond de tijd 'nog niet rijp' om een rapport uit te brengen, vanwege de 'brede maatschappelijke discussie' over risicoselectie, algoritmen en data-analyse bij de overheid. De Ombudsman laat weten dat later wordt bekeken of het onderzoek naar de Belastingdienst wordt heropend. (RTL Nieuws, 20 mei) De Autoriteit Persoonsgegevens doet onderzoek naar de vraag of het bezit en de manier waarop de Belastingdienst gegevens over (tweede) nationaliteit gebruikt wel geoorloofd is.

3. Reacties

Experts en opiniemakers

Veel experts en opiniemakers kaarten het gebrek aan goede rechtsbescherming aan in de discussie over (geautomatiseerde) gegevensverwerking door de overheid. Hierbij richt zich men vaak op het gebruik van algoritmen. Diverse experts wijzen op het gebrek aan goede wetgeving en dringen aan op betere regelgeving om burgers tegen de negatieve gevolgen van overheidsalgoritmen te beschermen.

- Onderzoeker [] (Universiteit Leiden) stelt in een interview met Trouw (18 juni) dat er door het gebruik van algoritmen 'een vierde macht' in de rechtstaat ontstaat, omdat de algoritmen door technici worden gemaakt en daar geen controle op bestaat. Zij stelt: 'De algoritmen zijn nu zonder regels. Die moeten er wel komen. Het gevaar is dat anders het vertrouwen in de overheid verdwijnt.' Ook stelt [] dat bij het gebruik van algoritmen een 'groot risico' op discriminatie bestaat. 'Discriminatie is inherent aan deze technologie', zegt [].
- Hoogleraar ICT-recht [] stelt: 'Het probleem is dat je gegevens uit het verleden in het algoritme stopt, maar vaak zit er in die data al een vooringenomenheid.' (NOS, 29 mei)

- Onderzoekers [] en [] van de Universiteit Tilburg stellen dat de nadruk die de wet legt op de 'belangen van het individu' ervoor zorgt dat een slachtoffer van vermeend onrecht voor een rechter moet kunnen aantonen dat hij of zij daar persoonlijk door wordt benadeeld. Als die dat niet kan, maakt een rechter er geen zaak van. Volgens de onderzoekers kan men met het gebruik van algoritmen juist groepen mensen discrimineren en biedt het huidige rechtstelsel Nederlandse burgers dus nauwelijks bescherming. (Rapport: 'De modernisering van het Nederlands Procesrecht in het licht van big data')
- Volgens onderzoeker [] (UvA) hoeven algoritmen geen nadelig effecten te hebben, maar op het moment dat etniciteit of andere gevoelige achtergrondkenmerken van personen de beslissingen die gemeenten of andere organisaties nemen beïnvloeden, 'kan dat ethische of wettelijke bezwaren opleveren'. Andere experts stellen dat algoritmen 'amoreel' werken maar dat de data waarop zij zich baseren, wel met vooroordelen geselecteerd kunnen zijn.
- Hoogleraar Datascience in Crime & Safety [] benadrukt in NRC (23 augustus) dat algoritmen, mits door mensen gecontroleerd, kunnen bijdragen aan een samenleving waarin iedereen in gelijke gevallen gelijk wordt behandeld.
- [], hoogleraar op de Universiteit van Tilburg waarschuwt bij WNL op Zondag (24 november) dat de context ontbreekt bij kunstmatige intelligentie, omdat computers leren uit data. Hij vindt dat regelgeving door de overheid daarom van belang is. Ook wordt bij WNL opgemerkt dat er in totaal maar 5 bèta's in de Kamer zitten.
- Innovatie-expert [] stelt in de Volkskrant (23 november) dat er een risico bestaat dat burgers niet meer begrijpen hoe beslissingen van overheidsinstanties tot stand komen. Volgens [] is dit een middel om 'ontspoorde besluitvorming zichtbaar te maken'. Hij verwijst hierbij naar de CAF11-zaak.

Organisaties

Ook (maatschappelijke) organisaties mengen zich in het debat over (geautomatiseerde) gegevensverwerking door o.a. de overheid en de gevolgen daarvan voor o.a. de privacy van burgers. Door bijvoorbeeld gebruik te maken van algoritmen kunnen overheden efficiënter en sneller werken, is het argument. Ook wordt er door diverse organisaties opgemerkt dat het gebruik van methoden als kunstmatige intelligentie onontkoombaar is. Daarbij wordt wel aangetekend dat het gebruik van bijvoorbeeld algoritmen ook risico's kent, omdat het discriminatie in de hand zou kunnen werken.

- De Autoriteit Persoonsgegevens zegt de komende jaren meer te gaan letten op het gebruik van algoritmes en kunstmatige intelligentie. Volgens de organisatie zitten er voordelen, maar 'ook risico's en schadelijke effecten' verbonden aan het gebruik van algoritmen en kunstmatige intelligentie. Zo kunnen computersystemen kunnen bijvoorbeeld verkeerde beslissingen nemen en zou dit kunnen leiden tot 'foutieve beslissingen, uitsluiting van mensen en discriminatie'. De AP constateert dat er op dit moment drie trends in Nederland gaande zijn, voor wat betreft privacy: doorgroei van de datasamenleving; toename van digitaal onrecht; en toename van privacybewustzijn. (BNR, 11 november)
- DNB en AFM waarschuwen dat de inzet van kunstmatige intelligentie verzekeraars en banken veel nieuwe mogelijkheden biedt, maar ook risico's met zich mee brengt op het vlak van ethiek en vertrouwen. DNB en AFM waarschuwen voor het 'onbedoeld uitsluiten' van mensen. (Telegraaf, 25 juli)

- De Raad van Europa stelt in een rapport dat het gebruik van algoritmen 'nieuwe soorten discriminatie' in de hand werkt. Niet alleen de illegale, waar huidskleur, geslacht of geloof een rol spelen, maar ook de subtiele, waarbij de computer 'nieuw uitgevonden klassen' van mensen introduceert. Voorts stelt de organisatie dat de huidige wetgeving tekort schiet om burgers te beschermen tegen de negatieve gevolgen van het gebruik van algoritmen. (FD, 21 februari 2019)
- Nationale Ombudsman Van Zutphen zegt tegen BNR (30 september) dat algoritmen een 'goed hulpmiddel' zijn, maar dat mensen de beslissingen van computerprogramma's altijd moeten corrigeren. Van Zutphen: 'Als je als burger een probleem hebt met een beslissing, moet je ergens bezwaar kunnen maken. Iemand met normaal gezond verstand moet nog een keer naar kunnen kijken of het normaal is wat er is gebeurd.'
- Stichting Kafka Brigade vindt dat de overheid 'eerlijk spel moet spelen'. 'De overheid mag haar macht niet misbruiken om een bepaald besluit te nemen of haar oordeel al klaar hebben voordat de feiten op tafel liggen. Juist dat uitgangspunt onttrekt zich gemakkelijk aan het oog van de burger en dat van de rechter'. (FD, 23, november)

Politiek

Diverse politieke partijen zijn kritisch op het gebruik van o.a. algoritmen door de overheid en pleiten voor meer en betere regelgeving. Ook pleiten politici voor de terugkeer van 'de menselijke maat'.

- CDA en D66 willen strengere regels voor het gebruik van algoritmen. Er moet een speciale waakhond komen die het gebruik in de gaten houdt. Ook moet er een richtlijn komen die bepaalt in welke gevallen gebruik van algoritmen gerechtvaardigd is. (NOS, 18 juni)
- D66 wil dat er regelgeving komt voor gebruik van 'vergaande' algoritmen en gezichtsherkenning binnen de overheid. Tot die regels er zijn, moet er een verbod op die technieken komen, vindt de partij. 'Er moet eerst een maatschappelijk debat plaatsvinden over dit soort systemen, zegt TK-lid Verhoeven in een toelichting. De partij wil dat de minister Dekker uiteindelijk toezicht gaat houden op het gebruik van digitale technologie. (FD, NOS, 19 november)
- CDA wil dat digitale grondrechten in de Grondwet worden verankerd. Nieuwe technologie wordt zo snel op de markt gebracht, dat er volgens de partij 'cultureel, moreel en juridisch nog niet voldoende is nagedacht over de consequenties van al die uitvindingen'. Het is dan ook van belang dat er een publiek debat wordt gevoerd over hoe de digitale samenleving eruit moet zien, vindt het CDA. De partij pleit verder voor meer waarborgen en regels rondom het verzamelen en verwerken van persoonsgegevens en het gebruik van automatische gezichtsherkenning. (AG Connect, 25 november)
- VVD-Tweede Kamerlid Middendorp stelt in een opinieartikel voor de Volkskrant (26 mei) dat het gebruik van o.a. algoritmen de overheid efficiënter kan maken, maar dat er ook gewerkt moet worden aan een 'nieuwe balans' tussen overheid, markt en algoritmen zodat burgers weten hoe beslissingen door de overheid worden gemaakt. 'Om onze werkwijze, wetten en regels klaar te maken voor de digitale toekomst moet de overheid veel meer kennis en kunde hebben en zich anders organiseren', aldus Middendorp.
- GL-Tweede Kamerlid Renkema roept op om de 'menselijke maat' terug te laten keren. 'Tijd om een aantal instituties radicaal bij te sturen, terug naar vertrouwen en oprechte belangstelling.'

- De Rotterdamse burgemeester Aboutaleb wil dat privacyregels worden versoepeld bij de bestrijding van drugscriminaliteit in de Rotterdamse haven. Deze 'belemmeringen op het gebied van regelgeving' moeten worden opgeheven. (NOS, 20 november)
- Minister Grapperhaus zegt tegen Nieuwsuur (3 november) dat hij wil dat Justitie toegang krijgt tot versleutelde chatberichten op diensten als WhatsApp en Telegram als daarin kinderporno wordt gedeeld. Sociale mediabedrijven zouden een sleutel moeten hebben die kan worden gevorderd door de rechter-commissaris, aldus Grapperhaus.
- Minister Dekker schrijft in mei 2019 aan de Kamer dat overheid en burgers zich bewust moeten zijn van de risico's van data-analyse. Daarom stelde het kabinet een aantal richtlijnen op voor het gebruik van algoritmes, zoals dat ze transparant en toetsbaar moeten zijn. Uiteindelijk wil het kabinet deze waarborgen in de wetgeving opnemen.
- Minister Dekker kreeg een award van Bits of Freedom voor zijn voornemen om het Centraal Justitieel Incassobureau datasets aan elkaar te laten koppelen om zo mensen met schulden eerder te kunnen detecteren. Burgers zouden daarbij risico op privacyschending lopen, maar volgens de jury vindt Dekker dat niet belangrijk. (Tweakers, 29 november)
- Het kabinet heeft bekend gemaakt dat het de komende zeven jaar 1 miljard euro zal investeren in kunstmatige intelligentie. Nog eens 1 miljard euro komt van bedrijven en andere instellingen. Het gaat onder meer om bedrijven als Philips en Ahold Delhaize, onderzoeksinstituut TNO en belangenorganisaties VNO-NCW en MKB Nederland. De plannen omvatten ook een nauwere samenwerking tussen bedrijven en de wetenschap.
- Staatssecretaris Keijzer zegt in Buitenhof (13 oktober) dat kunstmatige intelligentie belangrijk is voor de Nederlandse economie, maar dat de 'menselijke maat' niet verloren moet worden. Zij pleit ervoor om die menselijke maat mee te nemen in de ontwikkeling van algoritmen.

Publieksonderzoeken

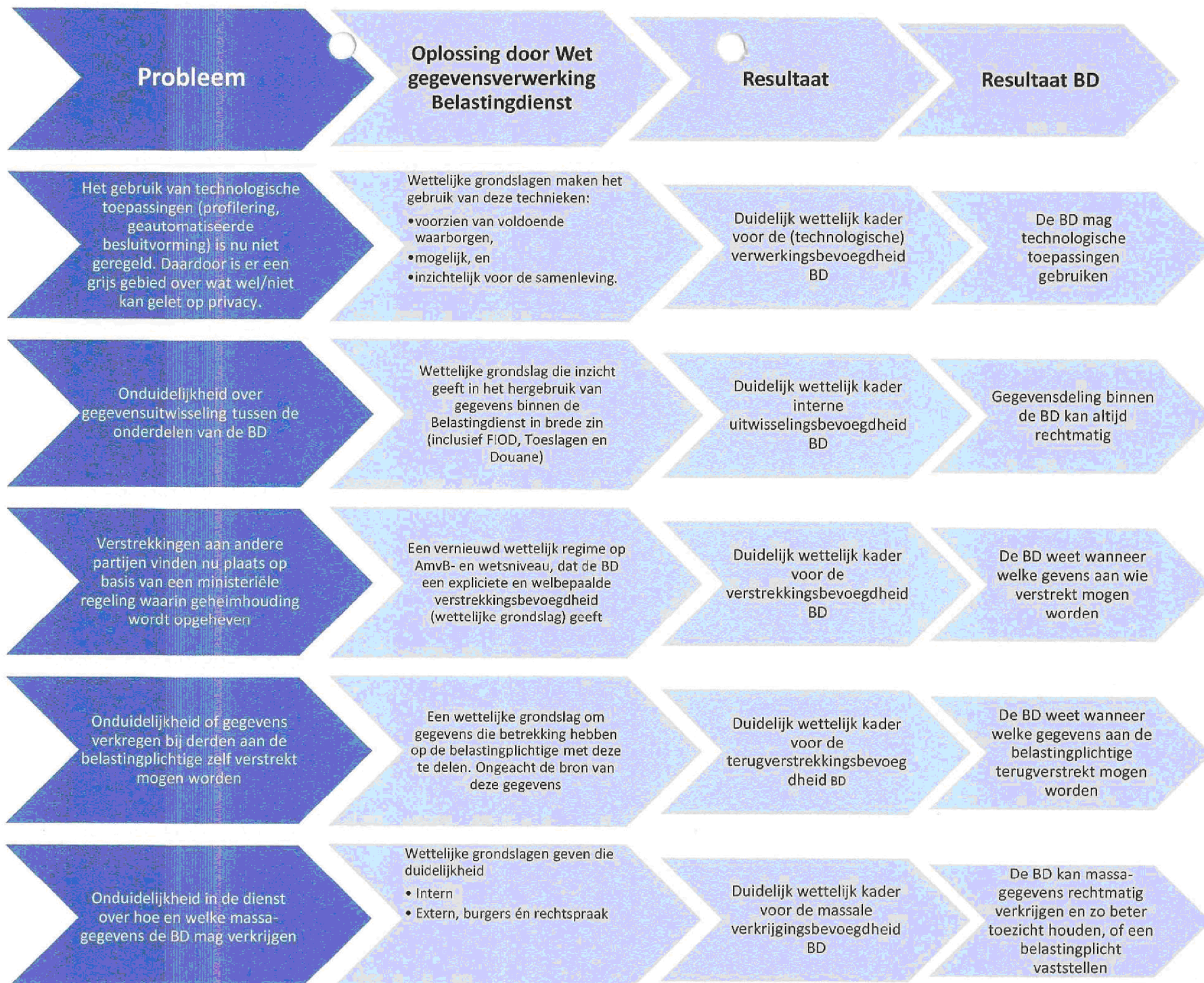
Er zijn diverse publieksonderzoeken gedaan naar de zorgen van burgers over hun online privacy. Daaruit blijkt dat een meerderheid van de Nederlanders maakt zich zorgen over de bescherming van hun persoonsgegevens.

- Uit een onderzoek (n=1002) van de Autoriteit Persoonsgegevens blijkt dat een ruime meerderheid (62%) van de Nederlanders zich niet tot nauwelijks zorgen maakt om de bescherming van zijn persoonsgegevens. 27% geeft aan zich 'veel zorgen' te maken en 5% maakt zich 'zeer veel zorgen'. Van de mensen die zich veel tot zeer veel zorgen maken, doet 29% dat over onlinezoekgedrag. Respondenten noemen vooral webwinkels reden tot zorg, daarachter volgen overheden, techbedrijven en banken en verzekeraars. De redenen voor de zorgen zijn divers. De respondenten noemen onder andere misbruik van gegevens en toegang door onbevoegden. (Tweakers, 18 januari).
- Uit onderzoek van Ruigrok NetPanel (n=2611) blijkt dat 52% van de Nederlanders zich zorgen maakt over de online veiligheid van persoonlijke gegevens. 44% zegt dat de overheid onvoldoende maatregelen neemt om de online privacy van burgers te beschermen. (MarketingFacts, 24 mei)
- In opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) heeft Kantar Public eind januari/begin februari 2019 kwalitatief onderzoek (N=16) uitgevoerd onder burgers en ondernemers in het MKB over het thema digitalisering. Beide groepen zijn het erover eens dat digitalisering nieuwe vormen van criminaliteit oplevert, zoals fraude, hacking en misbruik van

persoonsgegevens. Over deze negatieve gevolgen van digitalisering maken zowel burgers als ondernemers zich zorgen. De overheid en overheidsorganisaties (zoals de Belastingdienst) geven niet altijd het goede voorbeeld in de omgang met digitalisering. Ondernemers hebben niet het gevoel dat het belang van het bedrijfsleven hiermee wordt gediend. De visie en de standpunten van de overheid ten aanzien van de betekenis van digitalisering voor de samenleving zijn voor de meeste burgers en ondernemers onbekend. Desgevraagd verwacht men vooral een inbreng van de overheid op het terrein van voorlichting, beveiliging en bescherming.

Onderzoeksgegevens

Datum	3 december 2019
Bronnen	Print en online nieuwsmedia
Redactie	Directie Communicatie
Contact	@minfin.nl

Parafenoverzicht

Werkmap

Onderwerp: DB 52307 Stavaza Wetsvoorstel gegevensverwerking Belastingdienst
Nummer: 2020-0000005622
Algemeen taakverzoek: BDG: Advies aan iDGBD om te paraferen. ^DB 18/3

Graag paraferen. Het betreft een bijgewerkte en ingekorte versie van de notitie die in december in de lijn zat.

Document: Stavaza Wetsvoorstel gegevensverwerking Belastingdienst (2020-0000052307)

Naam	Datum en Tijd	Inbox
[REDACTED] (COMM)	26-03-2020, 15:33	COMM voor [REDACTED] Paraferen
[REDACTED] (DJZ/MT)	20-03-2020, 14:33	DJZ Paraferen
[REDACTED] (MT)	19-03-2020, 18:46	[REDACTED] Paraferen
[REDACTED] (UITVOERINGSBELEID)	18-03-2020, 13:20	[REDACTED] UHB Paraferen
[REDACTED] (MT)	16-03-2020, 10:48	[REDACTED] /MT FJZ Paraferen
[REDACTED] (DB/MGT)	12-03-2020, 15:57	DB Paraferen
[REDACTED] (AFP)	27-03-2020, 13:40	[REDACTED] Paraferen